

Durf LOB op de kaart te zetten

Hoe VSV-partner in Zuid-Limburg het voortijdig schoolverlaten terugdringt met LOB-aanpak

door Monique van de Perr

Monique van der Perre is marketing- en communicatiemanager bij de Loopbaangroep

GEBREK AAN INTRINSIEKE MOTIVATIE

Uit studies vanuit met name de Onderwijsraad blijkt dat twee zaken essentieel zijn voor goed onderwijs: relatie en zingeving. "Vooral die zingeving is voor kinderen heel belangrijk, want zo ontstaat er intrinsieke motivatie waardoor je bereid bent dingen te doen", aldus Horsch. Vanuit VSV is eerst een data-analyse op uitval gedaan om het profiel van de betreffende leerling inzichtelijk te krijgen. "Het bleek in ons geval te gaan om 83% uitval in het mbo en daarvan zat 54% in het 2^e en 3^e leerjaar." Niet alleen het vervallen van de leerplicht speelde een rol, maar juist het ontbreken van een reëel opleidingsperspectief. Daarmee was het fundament voor goed LoopbaanOriëntatie en – Begeleidingsbeleid gelegd.

VAN ONDERZOEK NAAR ACTIE

"Vanuit dit gegeven hebben we met Marinka Kuijpers, directeur van de Loopbaangroep en professor doctor Loopbaanleren, contact gezocht. Zij heeft onderzoek in het vo en mbo verricht en staat binnen onze regio bekend als

We weten dat de Rijksoverheid, scholen en gemeenten proberen te voorkomen dat leerlingen voortijdig de school verlaten (VSV). Maar een school kan dit percentage ook zelf heel eenvoudig terugdringen. Hoe? Volgens Wim Horsch, strategisch adviseur van SVOPL, de Stichting Voortgezet Onderwijs Parkstad Limburg, en programmamanager VSV, en Twan Wijnants, programmalijnleider VSV, een uitgesproken zaak: "Durf LOB op de kaart te zetten!" Wat zich in het zuiden van het land afspeelt, is een schoolvoorbeeld voor alle onderwijsinstellingen in Nederland.

vooraanstaand expert op het gebied van LOB," legt Wim uit. "Uit haar onderzoek bleek, plat gezegd, dat het gemiddelde gesprek tussen een decaan en een directeur op een school in de regio niet over inhoud ging, maar over het aantal uurtjes. Tevens bleek het scholen veelal te ontbreken aan visievorming, waardoor moeilijk met elkaar vanuit de inhoud gesproken kón worden." Uitgebreide sessies met de regionale directeuren en bestuurders van de betreffende scholen hebben gezorgd voor de bewustwording van een hiaat en het ontstaan aan de behoefte tot ontwikkeling.

Met deze troeven in handen is de Twan Wijnants, samen met Nard Kronenberg, expert bij Loopbaangroep, begonnen aan 'een rondje langs de velden', zoals ze dat zelf noemen. "We zijn bij de directies van dertig scholen in de regio Sittard, Maastricht en Heerlen langs geweest en hebben gevraagd: 'Wat is de stand van zaken met betrekking tot LOB?' en 'Waar hebben jullie behoefte aan?'" Dat rondje langs de velden heeft geresulteerd in een concreet zesstappenplan van

aanpak. De scholen zijn allereerst aan het werk gezet met het ontwikkelen van een duidelijke visie op het gebied van LOB en vervolgens met het implementeren van de aanpak daarvan. Waarom? "Het is belangrijk dat je als school allereerst weet wat je visie is, voordat je in de middelen duikt, zoals training en coaching," aldus Twan. Maar er is ook geïnvesteerd in het trainen van alle LOB-begeleiders. "De kwaliteit van het onderwijs werd op deze manier verbeterd en daar gaat het om."

HOE ZIJN SCHOLEN WAKKER GESCHUD?

Allereerst door tijd en aandacht! "Vanuit VSV hebben we er samen met de Loopbaangroep tijd in gestopt om langs te gaan bij de betreffende vo-scholen. Vooral het stellen van kritische vragen heeft gesloten ogen geopend," aldus Twan. Na de gesprekken hebben de scholen een terugkoppeling ontvangen. Niet alleen op de gestelde vragen, maar juist op de niet gestelde vragen, die wel tussen de regels waren af te lezen. Dat bleek een verdubbeling te zijn van het aantal vragen dat de school in eerste instantie zelf dacht te hebben. Er was dus

"Het bleek scholen veelal te ontbreken aan visievorming, waardoor moeilijk met elkaar vanuit de inhoud gesproken kón worden."

▲ Twan Wijnants

▲ Wim Horsch

▲ Nard Kronenberg

“Meerwaarde van het loopbaanleren is zichtbaar binnen de regio.”

veel meer aan de hand dan de scholen aanvankelijk dachten. “Voor de kritische noot van expert Nard Kronenberg heeft ons geholpen. Hij wist vanuit zijn expertise tot de (pijnlijke) kern te komen van waaruit opgebouwd en gewerkt moest worden. Natuurlijk vraagt dat om investering, maar ten opzichte van wat het ons heeft opgeleverd, was dat werkelijk goud waard!” aldus Twan. “Ja, daar sluit ik mij bij aan. Op een heel vriendelijke manier krijgt Nard precies gedaan wat nodig is. Zijn enthousiasme en professionaliteit zijn medebepalend geweest voor het succes dat we nu hebben,” aldus Wim Horsch.

LEER EN GROEICURVE

Schoolcoaches gingen aan de slag, een loopbaan gerichte aanpak werd verweven met het curriculum, veel docenten deden een basistraining en toen kwam er toch een ‘dip’. Het aanvankelijk enthousiasme was aan het afzakken. Daarom werd het tijd voor een tweede zet: de LOB-

coördinatoren in de school ondersteunen met iemand van binnen de school. Dat mocht geen decaan zijn, ook zeker niet de LOB-coördinator en al helemaal niet iemand van binnen de directie. Aangezochte docenten binnen de onderwijsinstellingen zijn aan de slag gegaan en hebben deze ‘luis- in-de-pels-jas’ aangetrokken. Zo werd het draagvlak voor LOB gelijk een stuk grote, twee vliegen in één klap.

COFINANCIERING

Met de betreffende scholen in Zuid Limburg is een cofinanciering voor een jaar afgesproken om deze docenten, en het aantal benodigde uren, mogelijk te maken met de kanttkening dat deze functionaris uiteindelijk vanuit eigen portefeuille wordt betaald. De evaluatie staat gepland voor eind januari 2021. Met name in de regio Maastricht wordt nu een heel gerichte en omvangrijke inhaalslag gemaakt. “Daar zijn we zeker trots op!” aldus Wim.

GEEN BUDGET? GEEN EXCUUS!

Twan vertelt: “Als je vanuit LOB kunt beargumenteren waarom je geld nodig hebt, bijvoorbeeld voor het trainen van een goed LOB-team, of om te oriënteren op het werkveld, stellen we dat vanuit VSV beschikbaar! Dat heeft in ons geval geleid tot een aanvraag van € 20.000 van scholen die naar bedrijven wilden met leerlingen. Daar hebben we in samenwerking met JINC een kwart van weten te realiseren. Toen kwam het coronavirus om de hoek. Daarnaast hebben we tweemaal een rondje langs bedrijven georganiseerd in vier verschillende sectoren. Daar konden docenten ter oriëntatie op intekenen. Maar die tweede ronde heeft nog niet plaats kunnen vinden i.v.m. de strenge maatregelen rondom corona. Toch zijn de scholen in de gelegenheid gesteld zelf te ervaren wat het effect van de inzet is en kunnen ze voor aankomende jaren hiervoor budget vrijmaken. Op deze

manier werd ook dit onderdeel van LOB niet door financiën geremd en dat was precies de bedoeling.”

RESULTAAT DAT TELT

Binnen het gebied RMC39, de betreffende VSV-regio, is zo’n 70%-80% van de vmbo-scholen actief aan de slag met LOB, ’n goed resultaat. Het rondje langs de velden, telkens ‘de thermometer erin’ en mee-investeren in LOB-projecten op scholen zijn hierbij van uiterst belang gebleken.

“We hebben het nog niet afgerond en het zal ook niet afgerond raken, maar we

“Voor de kritische vragen heeft gesloten ogen geopend.”

blijven en de kinderen in de regio blijven,” aldus Wim. Het bedrijfsleven in Limburg geeft aan geïnteresseerd te zijn. We willen vanuit SVOPL graag toe naar duaal opleiden met bedrijven en

Hoewel SVOPL het LOB-traject nu op de rit heeft, blijft het uitkijken dat de klad er niet weer in komt. “Toen we startten, was het een ‘ding’ van VSV en nu is het een ‘ding’ van de scholen

hebben wel de goede dynamiek gebracht. De goede vragen zijn gesteld en de juiste gesprekken gevoerd. Men is in beweging en de bedoeling is dat dit zo blijft. Dit is niet incidenteel. Scholen willen hier iets mee en zien de meerwaarde. Ga je dweilen met de kraan open of ga je de kraan repareren? De goede dingen goed doen, zo eenvoudig is het!” geeft Wim Horsch aan.

TOEKOMSPERSPECTIEF

“We zitten in een krimpende markt. Over 15 jaar hebben we hier 45% minder mbo-leerlingen. Technische opleidingen sneuvelen als eerst. We kijken naar de mogelijkheden om meer specialisatie aan te brengen, zodat opleidingen behouden

een gedeelde verantwoordelijkheid hierin voor leerlingen. “In Duitsland bestaat dat al. Pre-corona ging het zo goed dat werkgevers bijna geen vakmensen konden krijgen. Steeds meer bedrijven willen gaan investeren in deze werknemers van de toekomst!” Wim onderstreept: “Het besef én de bereidwilligheid bij bedrijven vind ik daarom heel belangrijk!”

SVOPL heeft een beweging ingezet waardoor scholen meer in contact komen met bedrijven en ze dus de meerwaarde zien van het loopbaanleren. “Als er perspectief komt, wordt de leerling gemotiveerd. Daarin moeten we met elkaar investeren!”, geeft Wim aan.

geworden. De volgende stap is dat het geen ‘ding’ van de scholen is, maar van het onderlinge samenwerkingsverband,” geeft Wim aan. De eerste resultaten zijn veel belovend voor de toekomst! De scholen zijn in beweging, docenten gemotiveerd en het belangrijkste: de leerlingen worden versterkt! Niet alleen in hun loopbaankeuzes, maar vooral in hun loopbaanontwikkeling. De inzet en ontwikkeling in deze regio is daarmee een schoolvoorbeeld voor alle onderwijsinstellingen in Nederland.